

GENERALINIO ADVOKATO
PAOLO MENGOZZI IŠVADA,
pateikta 2011 m. balandžio 5 d.¹

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Vokietijos teismuose nagrinėjamo Vokietijos bendrovės *Bayer CropScience AG* (toliau – *Bayer*) ir Nyderlandų bendrovės *Realchemie Nederland BV* (toliau – *Realchemie*) ginčo. *Bayer* kaltina *Realchemie* vieno iš *Bayer* patentų pažeidimu. Nagrinėdamas šią bylą teismas nurodė *Realchemie* sumokėti „civilinę baudą“ pagal Vokietijos teisę. Siekdama, kad šios civilinės baudos sumokėjimas būtų vykdomas Nyderlanduose, *Bayer* paprašė, kad sprendimas skirti baudą būtų pripažintas ir vykdomas šioje valstybėje narėje, ir šiuo tikslu pradėjo teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesą. Pirmasis klausimas, kurį užduoda prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs Nyderlandų teismas, – ar tokia bauda patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo² 1 straipsnį.

nuosavybės teisių gynimo³ 14 straipsnis įpareigoja valstybes nares priteisti didesnes bylinėjimosi išlaidas iš atsakovo teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procese, kuriuo siekiama, kad būtų pripažinti ir vykdomi kilmės valstybėje priimti sprendimai, skirti intelektinės nuosavybės teisei apsaugoti.

I — Teisės aktai

A — Europos Sąjungos teisė

2. Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės

1. Reglamentas Nr. 44/2001

3. Kaip numatyta Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamojoje dalyje, šiuo reglamentu,

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42.

3 — OL L 195, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32.

be kita ko, siekiama įtvirtinti „nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą“.

4. Reglamento Nr. 44/2001 6 ir 7 konstatuojamosiose dalyse skelbiama:

„(6) Siekiant įgyvendinti laisvą civilinėse ir komercinėse bylose priimtų sprendimų judėjimą, reikia numatyti, kad jurisdikciją ir teismo sprendimų pripažinimą bei vykdymą reguliuojančias taisykles reglamentuotų privalomas ir tiesiogiai taikomas Bendrijos teisinis dokumentas.

(7) Būtina, kad šio reglamento taikymo sritis apimtų visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus aiškiai nustatytas bylas.“

5. Reglamento Nr. 44/2001 16 ir 17 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(16) Tarpusavio pasitikėjimas, vykdamas teisingumą Bendrijoje, pateisina

valstybėje narėje priimtų teismo sprendimų automatišką pripažinimą, nepradedant jokio proceso, išskyrus tuos atvejus, kai kyla ginčas.

(17) Vadovaujantis tuo pačiu tarpusavio pasitikėjimo principu, vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymo kitoje valstybėje narėje procesas turi būti veiksmingas ir greitas. Tuo tikslu teismo sprendimas turėtų būti paskelbtas vykdytinu automatiškai, formaliai patikrinus pateiktus dokumentus, nepaliekant teismui jokios galimybės savo iniciatyva nurodyti bet kokį sprendimo nevykdymo pagrindą pagal šį reglamentą.“

6. Reglamento Nr. 44/2001 19 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad „reikėtų užtikrinti [1968 m.] Briuselio konvencijos [dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (toliau – Briuselio konvencija)]⁴ ir šio reglamento tęstinumą ir tuo tikslu nustatyti pereinamąsias nuostatas. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, aiškindamas Briuselio konvenciją <...>“

7. Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose,

4 — Suvestinis tekstas (OL C 27, 1998, p. 1).

neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Jis ypač ne-taikomas mokesčių, muitinių arba adminis-tracinėms byloms.“

2. Direktyva 2004/48

8. Pagal Reglamento Nr. 44/2001 32 straips-nį „<...> „teismo sprendimas“ reiškia bet kokį valstybės narės teismo sprendimą, nepaisant to, kaip jis yra įvardijamas, įskaitant dekretą, įsakymą, nutartį ar teismo įsakymą, o taip pat ir teismo pareigūno nurodymą dėl sumokėti-no žyminio mokesčio bei išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu“.

12. Direktyvos 2004/48 3 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad „be veiksmingų intelek-tinės nuosavybės teisių gynimo priemonių naujovės ir kūrybingumas slopinami, o in-vesticijos mažėja. Todėl būtina užtikrinti, kad materialinė intelektinės nuosavybės teisė, kuri šiuo metu sudaro dalį *acquis communau-taire*, būtų veiksmingai taikoma Bendrijoje.“

9. Reglamento Nr. 44/2001 34 straipsnio 2 punkte patvirtinamas principas, kad „teis-mo sprendimas nėra pripažįstamas, jei <...> atsakovas neturėjo galimybės laiku ir tinka-mu būdu gauti bylos iškėlimo arba lygiaverčio dokumento, kad galėtų susitarti dėl savo gy-nybos, išskyrus jei atsakovas nepradėjo pro-ceso siekdamas apskūsti tokį sprendimą, kai tai jam buvo įmanoma padaryti“.

13. Direktyvos 2004/48 8, 9 ir 10 konstatuo-jamosiose dalyse nurodyta:

10. Reglamento Nr. 44/2001 38 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „valstybėje narėje pri-imitas ir joje turintis būti vykdomas teismo sprendimas vykdomas kitoje valstybėje narė-je, kai suinteresuotos šalies prašymu jis buvo paskelbtas vykdytinu toje kitoje valstybėje narėje“.

„(8) Valstybių narių intelektinės nuosavybės teisių gynimo sistemų skirtumai nelei-džia tinkamai veikti vidaus rinkai ir už-tikrinti vienodą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą visoje Bendrijoje. Tokia padėtis neskatina laisvo judėjimo vidaus rinkoje ir nesukuria palankios aplinkos sveikai konkurencijai.

11. Reglamento Nr. 44/2001 49 straipsny-je numatyta, kad „užsienio teismo priim-tas sprendimas dėl reguliaraus delspinigių [periodinės baudos] mokėjimo vykdomas valstybėje narėje, kurioje prašoma vykdyti sprendimą, tik jeigu galutinį sprendimą dėl mokėtinos sumos dydžio priėmė kilmės vals-tybės narės teismai“.

(9) <...> Todėl valstybių narių teisės aktu šioje srityje suderinimas yra esminė tin-kamo vidaus rinkos veikimo prielaida.

(10) Šios direktyvos tikslas – suderinti teisės sistemas, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.“

14. Direktyvos 2004/48 11 konstatuojamojoje dalyje pažymėta, kad „šia direktyva nesiekama sukurti suderintų teismų bendradarbiavimo, jurisdikcijos, sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklių ar nagrinėti taikytiną teisę. Yra Bendrijos dokumentai, kurie bendrais principais reglamentuoja tokius klausimus ir iš esmės yra vienodai taikomi ir intelektinei nuosavybei.“

15. Direktyvos 2004/48 1 straipsnyje nurodyta, kad ši direktyva „nustato priemones, procedūras ir gynybos būdus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių gynimą“.

16. Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, „nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos Bendrijos ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams, numatytiems

Bendrijos ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose“.

17. Direktyvos 2004/48 14 straipsnyje „Teismo išlaidos“ nustatyta, jog „valstybės narės užtikrina, kad laimėjusios šalies patirtas pagrįstas ir proporcingas teismo ir kitas išlaidas paprastai padengtų pralaimėjusioji šalis, jei tai neprieštarauja teisingumui“.

B — Vokietijos teisės aktai

18. Vokietijos civilinio proceso kodekso (*Zivilprozessordnung*, toliau – ZPO) 890 ir 891 straipsniai suformuluoti taip:

„890 straipsnis

Įpareigojimo susilaikyti nuo tam tikro veiksmo ir toleruoti tam tikrą veiksmą priverstinis vykdymas

1. Jei skolininkas nevykdo jam nustatyto įpareigojimo susilaikyti nuo tam tikro veiksmo arba įpareigojimo toleruoti tam tikrą veiksmą, kreditoriaus prašymu pirmosios instancijos teismas skiria skolininkui civilinę baudą, o jei išieškojimas negalimas, skiria laisvės atėmimo arba laisvės atėmimo iki šešių mėnesių bausmę. Kiekviena civilinė bauda negali viršyti 250 000 EUR, o visos laisvės atėmimo bausmės kartu sudėjus negali viršyti dvejų metų.

2. Pirmosios instancijos teismas, gavęs prašymą, turi įspėti apie gresiančią bausmę prieš ją paskirdamas, jei šio įspėjimo nebuvo įpareigojimus nustatančiame teismo sprendime.
3. Be to, skolininkas kreditoriaus prašymu gali būti įpareigotas pateikti garantiją dėl bet kokios būsimos žalos, kuri per nustatytą terminą gali atsirasti dėl bet kokio kito pažeidimo.
2. Be to, [*JbeitrO*] taikomas 1 dalyje nurodytų skolų išieškojimui, kurį vykdo žemių teisminės valdžios institucijos, tiek, kiek skolos kyla iš federalinių teisės aktų.“

C — *Nyderlandų teisės aktai*

891 *straipsnis*

Procesas, skolininko išklausymas, sprendimas dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo

Sprendimai pagal 887–890 straipsnius priimami nutartimi. <...>“

19. Vokietijos teisingumą vykdančių institucijų paskirtų baudų išieškojimo kodekso (*Justizbeitreibungsordnung*, toliau – *JbeitrO*) 1 straipsnyje numatyta:

„1. [*JbeitrO*] taikomas šių skolų išieškojimui tiek, kiek jį vykdo federalinės teisminės valdžios institucijos:

<...>

3) civilinės baudos ir periodinės baudos;

<...>

20. Iš bylos medžiagos matyti, kad Nyderlandų Karalystė Direktyvos 2004/48 14 straipsnį į savo nacionalinės teisės sistemą perkėlė Nyderlandų civilinio proceso kodekso 1019h straipsniu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, pagal šią nuostatą bylose, kurioms taikoma ši direktyva, gali būti priteistos didesnės, nei įprasta, bylinėjimosi išlaidos.

II — Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

21. *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandai) nagrinėja ginčą pagrindinėje byloje tarp *Realchemie* ir *Bayer*; šis ginčas kilo ankstesnėje byloje, kurią *Bayer* pradėjo Vokietijoje.

22. Per procesą, kuriuo buvo siekiama, kad būtų taikomos laikinosios apsaugos priemonės, gavęs *Bayer* pareiškimą, *Landgericht*

Düsseldorf (Vokietija) 2005 m. gruodžio 19 d. nutartimi (toliau – pagrindinė nutartis) dėl patento pažeidimo uždraudė *Realchemie* importuoti į Vokietiją tam tikrus pesticidus, ten juos laikyti arba tiekti į rinką. Kartu su šiuo draudimu buvo nustatytos periodinės baudos. Be to, *Realchemie* turėjo pateikti informaciją apie prekybos sandorius dėl minėtų pesticidų, o turimos atsargos turėjo būti perduotos saugoti teismui. Pagrindinėje nutartyje taip pat buvo nurodyta, kad *Realchemie* turi padengti bylinėjimosi išlaidas⁵.

23. 2006 m. rugpjūčio 17 d. *Bayer* prašymu, remiantis ZPO 890 straipsniu, *Landgericht Düsseldorf* nutartimi bendrovei *Realchemie* buvo nurodyta į šio teismo kasą sumokėti 20000 EUR dydžio vadinamąją „civilinę“ baudą, nes buvo pažeistas pagrindinėje nutartyje nustatytas draudimas. Nutartyje taip pat buvo numatyta, kad *Realchemie* turi padengti bylinėjimosi išlaidas⁶.

24. 2006 m. spalio 6 d. nauja nutartimi *Landgericht Düsseldorf* paskyrė *Realchemie* 15000 EUR dydžio periodinę baudą, siekdamas priversti ją pateikti informaciją apie prekybos sandorius, nurodytus pagrindinėje nutartyje. Be to, *Realchemie* buvo nurodyta padengti bylinėjimosi išlaidas,

susijusias su šiuo procesu dėl periodinės baudos nustatymo⁷.

25. Nustatyta, kad šios šešios nutartys buvo įteiktos *Realchemie*.

26. 2007 m. balandžio 6 d. *Bayer* kreipėsi į laikinąsias apsaugos priemones taikantį teisėją *Rechtbank 's-Hertogenbosch* (Nyderlandai), kad visos šešios nutartys, priimtose *Landgericht Düsseldorf*, būtų paskelbtos vykdytinomis Nyderlanduose. *Bayer* taip pat pateikė prašymą priteisti iš *Realchemie* bylinėjimosi išlaidas šiame procese. 2007 m. balandžio 10 d. minėtas laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas patenkino *Bayer* prašymą ir priteisė iš *Realchemie* 482 EUR bylinėjimosi išlaidų.

27. 2007 m. birželio 14 d. *Realchemie* pareiškė ieškinį pagal Reglamento Nr. 44/2001 43 straipsnį remdamasi šio reglamento 34 straipsnio 2 dalyje numatytu pagrindu atsisakyti pripažinti teismo sprendimą. Ji teigė, kad pagrindinė nutartis, kaip nutartis skirti civilinę baudą, ir nutartis nustatyti periodinę baudą negali būti pripažįstamos ir vykdomos kitoje valstybėje narėje, nes jos buvo priimtose *Realchemie* negavus šaukimo į teismą ir be žodinio nagrinėjimo. Sprendimai, susiję su bylinėjimosi išlaidomis, negali būti nei pripažįstami, nei vykdomi, nes tai neatskiriama trijų minėtų nutarčių dalis. Konkrečiai kalbėdama apie nutartį skirti

5 — 2006 m. rugpjūčio 29 d. nutartyje *Landgericht Düsseldorf* nustatė 7 829,60 EUR dydžio bylinėjimosi išlaidas.

6 — 2006 m. rugsėjo 19 d. nutartyje *Landgericht Düsseldorf* nustatė 898,60 EUR dydžio bylinėjimosi išlaidas.

7 — 2006 m. lapkričio 11 d. nutartyje *Landgericht Düsseldorf* nustatė 852,40 EUR dydžio bylinėjimosi išlaidas.

civilinę baudą, *Realchemie* nurodė, kad *Bayer* prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu turi būti atmestas, nes bauda, kurią pagal *JbeitrO* Vokietijos teisminės valdžios institucijos išieško *ex officio*, atitenka ne *Bayer*, o Vokietijos valstybei.

proceso kodekso 1019h straipsnį arba bent jau Direktyvos 2004/48 14 straipsnį.

28. 2008 m. vasario 26 d. *Rechtbank 's-Hertogenbosch* civilinių bylų kolegija, išklausiusi šalis, atmetė *Realchemie* pareikštą skundą, patvirtino 2007 m. balandžio 10 d. sprendimą ir priteisė iš *Realchemie* bylinėjimosi išlaidas, įvertintas 1155 EUR. *Rechtbank 's-Hertogenbosch* nusprendė, kad net jei trys ginčijamos nutartys buvo priimtos pagal vienašališką *Bayer* pareiškimą, jos yra sprendimai pagal Reglamento Nr. 44/2001 32 straipsnį. Dėl nutarties skirti civilinę baudą *Rechtbank 's-Hertogenbosch* nurodė, jog tai, kad 20000 EUR suma turi būti sumokėta į *Gerichtskasse*, t. y. į *Landgericht Düsseldorf* kasą, visiškai nepaneigia *Bayer* teisės ir suinteresuotumo tuo, kad *Realchemie* iš tikrųjų sumokėtų baudą į šią kasą. Iš esmės bauda skirta tam, kad vadovaujantis šalies, kuri laimėjo bylą, t. y. *Bayer*, interesais būtų laikomasi pagrindinės nutarties. Taigi ši bendrovė suinteresuota siekti, kad nutartis skirti baudą būtų vykdoma Nyderlanduose. Galiausiai *Rechtbank 's-Hertogenbosch* priteisė iš *Realchemie* bylinėjimosi išlaidas ir jas įvertino įprasta tvarka, netenkindamas *Bayer* prašymo taikyti Nyderlandų civilinio

29. Kadangi sprendimas dėl skundo pagal Reglamento Nr. 44/2001 43 straipsnį galėjo būti skundžiamas kasacine tvarka pagal šio reglamento 44 straipsnį ir V priedą, *Realchemie* pateikė kasacinį skundą *Hoge Raad der Nederlanden*, siekdama, kad būtų panaikintas 2008 m. vasario 26 d. *Rechtbank 's-Hertogenbosch* sprendimas. *Bayer* pateikė priešpriešinį kasacinį skundą, prašydama atmesti kasacinį skundą ir priteisti iš *Realchemie* tikrąsias bylinėjimosi išlaidas pagal Direktyvos 2004/48 14 straipsnį kartu su Nyderlandų civilinio proceso kodekso 1019h straipsniu.

30. Generalinis advokatas prie *Hoge Raad der Nederlanden* 2009 m. birželio 26 d. pateikė savo išvadą, kurioje pasiūlė teismui prieš priimant sprendimą kreiptis į Teisingumo Teismą.

31. Po šios išvados *Hoge Raad der Nederlanden* nustatė du klausimus, dėl kurių reikia Teisingumo Teismo išaiškavimo.

32. Pirma, dėl nutarties skirti civilinę baudą jis klausia, ar ji gali patekti į Reglamento Nr. 44/2001 dalykinę taikymo sritį, atsižvelgiant į jai būdingus viešosios teisės elementus. Iš esmės ši bauda – tai sankcija už teismo

draudimo pažeidimą. Vokietijos teismas ją skiria privataus asmens prašymu, bet ji turi būti sumokėta po to, kai teisminės valdžios institucijos *ex officio* ją išieško į teismo kasą Vokietijos valstybės, o ne bylos šalies, kurios prašymu ji skiriama, naudai.

kreipėsi į Teisingumo Teismą pagal EB 234 straipsnį pateikdamas tokius du prejudicinius klausimus:

33. Antra, *Hoge Raad der Nederlanden* kyla abejonių dėl Direktyvos 2004/48 14 straipsnio taikytinumo pagrindinėje byloje. Nors gali būti manoma, kad šia direktyva siekiama užtikrinti veiksmingą intelektinės nuosavybės teisių laikymąsi ir kad vienas iš veiksmingo šių teisių laikymosi aspektų gali būti su šiomis teisėmis susijusio teismo sprendimo pripažinimas ir vykdymas, Direktyvoje 2004/48 nurodoma, kad joje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taikomi visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams⁸. Taigi teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesas tiek, kiek jį sudaro teismo atliekamas patikrinimas, ar įvykdytos pripažinimo ir vykdymo sąlygos, nepatenka į direktyvos taikymo sritį.

34. Kilus Europos Sąjungos teisės aiškinimo sunkumų, *Hoge Raad der Nederlanden* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir nutartimi dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą – ši nutartis Teisingumo Teismo kanceliarijoje gauta 2009 m. spalio 21 d. –

„1. Ar <...> Reglamento [Nr. 44/2001] 1 straipsnio sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ turi būti aiškinama taip, kad šis reglamentas taikytinas ir sprendimo, kuris apima įpareigojimą sumokėti baudą pagal ZPO 890 straipsnį, pripažinimui ir vykdymui?

2. Ar <...> Direktyvos [Nr. 2004/48] 14 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis taikytinas ir teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesams, susijusiems su:

- a) kitoje valstybėje priimtais sprendimais dėl intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo;
- b) kitoje valstybėje priimtais sprendimais, kuriais buvo nurodyta sumokėti periodinę arba paprastą baudą dėl draudimo pažeisti intelektinės nuosavybės teisę pažeidimo;
- c) kitoje valstybėje priimtais sprendimais dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo, kurie grindžiami a ir b punktuose nurodytais sprendimais?“

⁸ — Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 1 dalis.

III — Procesas Teisingumo Teisme

1. Išankstinės pastabos

35. *Realchemie*, Nyderlandų ir Vokietijos vyriausybės, taip pat Europos Komisija Teisingumo Teismui pateikė rašytines pastabas.

36. Per 2011 m. sausio 25 d. vykusį teismo posėdį *Realchemie*, Vokietijos vyriausybė ir Komisija pateikė pastabas žodžiu.

38. Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori sužinoti, ar Vokietijoje priimta nutartis, kuria *Realchemie* pagal ZPO 890 straipsnį skiriama civilinė bauda, Nyderlanduose gali būti pripažįstama ir vykdoma remiantis Reglamentu Nr. 44/2001. Taigi Teisingumo Teismo prašoma nustatyti, ar tokia bauda patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką, kaip ji suprantama pagal reglamento 1 straipsnį.

39. Iš pradžių norėčiau pateikti dvi pastabas.

IV — Teisinis vertinimas

A — *Dėl pirmojo klausimo*

37. Pateikus kelias išankstines pastabas, reikės išnagrinėti civilinės baudos teisinį režimą pagal Vokietijos teisę prieš nagrinėjant jai būdingus elementus pagal Teisingumo Teismo praktiką.

40. Pirmą, reikia priminti, kad tarp Briuselio konvencijos ir Reglamento Nr. 44/2001 yra tęstinumas, kuris nurodytas šio reglamento 19 konstatuojamojoje dalyje⁹. Teisingumo Teismas yra logiškai padaręs išvadą: „Kadangi nuo šiol valstybių narių tarpusavio santykiuose Briuselio konvenciją pakeičia Reglamentas Nr. 44/2001, Teisingumo Teismo pateiktas [konvencijos nuostatų] išaiškinimas taikomas ir [reglamento nuostatom], kai Briuselio konvencijos ir Reglamento Nr. 44/2001 nuostatas galima laikyti lygiavertėmis.“¹⁰ Taip yra Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio, kurio formuluotė yra tapati Briuselio konvencijos

⁹ — Žr. šios išvados 6 punktą.

¹⁰ — 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimas *Draka NK Cables ir kt.* (C-167/08, Rink. p. I-3477, 20 punktas).

1 straipsnio formuluotei, atveju. Nagrinėjant šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą gali būti naudingai remiamasi šios konvencijos pagrindu priimta teismų praktika. Taip pat gali būti remiamasi įvairiomis ataskaitomis, kuriose pateikiami išaiškinimai šiuo klausimu¹¹.

būti aiškinama remiantis minėto reglamento ištakomis, tikslais ir sistema¹³.

41. Antra, pažymėtina, kad Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnis, skaitomas kartu su šio reglamento 7 konstatuojamąja dalimi, kurioje pabrėžiama, jog svarbu, kad šio reglamento taikymo sritis apimtų „visas pagrindines civilines ir komercines bylas“, patvirtina tokį šių bylų aiškinimą, kuris apimtų jų esmę, kaip ji suvokiama valstybių ir Europos požiūriu¹². Todėl šios „civilinės ir komercinės bylos“ – tai savarankiška Europos Sąjungos teisės sąvoka, kuri nepriklauso nuo to, kaip kiekviena valstybė narė savo nacionalinėje teisėje gali kvalifikuoti pripažintinus ir vykdytinus teismo procesus ir dokumentus, ir turi

2. Teisinis civilinės baudos režimas pagal Vokietijos teisę

42. Kaip kartu teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *Realchemie* ir Vokietijos vyriausybė, ZPO 890 straipsnyje numatyta civiline bauda siekiama priversti vykdyti teismo sprendimu konstatuotą teisę toleruoti tam tikrą veiksmą arba susilaikyti nuo tam tikro veiksmo, kaip tai suprantama pagal Vokietijos teisę. Jei skolininkas nesilaiko jam nustatyto įpareigojimo susilaikyti nuo tam tikro veiksmo arba toleruoti tam tikrą veiksmą, reikia priversti jį laikytis pradinio nustatyto įpareigojimo. Šios prievartos imamasi pagal ZPO 890 straipsnį, kuriuo įtvirtinama galimybė taikyti „nurodymo priminimą“. Tai gali būti daroma dviem būdais: civiline bauda arba laisvės atėmimu. Iš minėto 890 straipsnio taip pat matyti, kad teismas gali nuspręsti iškart skirti laisvės atėmimą ir neprivalo prieš tai skirti civilinės baudos.

11 — Pavyzdžiui, J. Jenard ataskaita dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL C 59, 1979, p. 54) (toliau – J. Jenard ataskaita) ir P. Schlosser ataskaita dėl 1978 m. spalio 9 d. Konvencijos dėl Danijos Karalystės, Airijos bei Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo bei prie Protokolo dėl Teisingumo Teismo įgaliojimų ją aiškinti (OL C 59, 1979, p. 71) (toliau – P. Schlosser ataskaita); F. Pocar aiškinamoji ataskaita, pateikta dėl 2007 m. spalio 30 d. Lugane pasirašytos Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL C 319, 2009, p. 1) (toliau – F. Pocar ataskaita), taip pat bus remiamasi, nes Reglamentas Nr. 44/2001 buvo šios konvencijos pagrindu.

12 — 2007 m. vasario 15 d. Sprendimas *Lechouritou ir kt.* (C-292/05, Rink. p. I-1519, 28 punktas).

43. Be to, pagal ZPO 890 straipsnį nurodymo priminimas taikomas kreditoriaus prašymu.

13 — Dėl Briuselio konvencijos 1 straipsnio žr. 1976 m. spalio 14 d. Sprendimą *LTU* (29/76, Rink. p. 1541, 3 punktas), 1980 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *Rüffer* (814/79, Rink. p. 3807, 7 punktas ir jame nurodyta teismų praktika) ir 1993 m. balandžio 21 d. Sprendimą *Sonntag* (C-172/91, Rink. p. I-1963, 18 punktas); dėl Reglamento Nr. 44/2001 žr. minėtą Sprendimą *Draka NK Cables ir kt.* (19 punktas ir jame nurodyta teismų praktika) ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* (C-533/07, Rink. p. I-3327, 20 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

Nurodymo priminimas gali būti skiriamas, tik jei prieš tai buvo pateiktas išpėjimas apie gresiančią bausmę, skolininkui nurodant, kas jam gresia, jei jis nesilaikys jam nustatyto įpareigojimo¹⁴. Nesilaikius įpareigojimo, gavęs kreditoriaus kreipimąsi ir išklauses skolininką¹⁵, Vokietijos teismas gali nuspręsti paskirti nurodymo priminimą – šioje byloje tai buvo 20000EUR civilinė bauda, skirta *Realchemie* už įpareigojimo pagal pagrindinę nutartį nesilaikymą.

kuris gali būti pripažintas ir vykdomas valstybėje, į kurią kreipiamasi¹⁷.

3. Teisinis vertinimas

44. Taigi ši bauda galėjo būti skirta tik *Bayer* prašymu. Tačiau ji nėra skiriama šios bendrovės naudai. Civilinė bauda turi būti sumokėta į teismo kasą, kad atitektų valstybės biudžetui. Ji yra išieškoma *ex officio*. Vykdomoji instancija yra teismo pirmininkas¹⁶.

a) Pagrindinio ir papildomo elementų kriterijaus netinkamumas

45. *Realchemie* priduria, kitoms suinteresuotosioms šalims to nekommentuojant, kad nutartis skirti nurodymo priminimą savaime neturi vykdomosios galios. Ji tėra deklaratyvus pobūdžio. Tik kai dėl civilinės baudos apskaičiuojamos teismo išlaidos ir šioje sąskaitoje nurodomas kreditorius, dydis ir nustatytas terminas, atsiranda vykdomasis dokumentas,

46. Vienas iš situacijos pagrindinėje byloje ypatumų yra tai, kad byla, kurioje Vokietijoje buvo priimta nutartis skirti civilinę baudą, susijusi su laikinosiomis apsaugos priemonėmis.

47. Dėl šių priemonių Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad „laikinosiomis arba apsaugos priemonėmis gali būti apsaugotos įvairaus pobūdžio teisės, todėl jų pateikimas į konvencijos taikymo sritį priklauso ne nuo jų pačių pobūdžio, o nuo taisyčių, kurių apsaugą jos užtikrina, pobūdžio“¹⁸.

14 — Iš bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje nutartyje iš tikrųjų buvo šis *Realchemie* skirtas išpėjimas apie gresiančią bausmę.

15 — ZPO 891 straipsnis.

16 — *JbeitrO* 1 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

17 — Iš rašytinių pastabų, kurias pateikė *Realchemie*, matyti, kad civilinės baudos vykdomoji instancija iš tikrųjų 2006 m. rugpjūčio 23 d. išdavė išlaidų sąskaitą.

18 — 1979 m. kovo 27 d. Sprendimas *de Cavel* (143/78, Rink. p. 1055, 8 punktas), 1992 m. kovo 26 d. Sprendimas *Reichert ir Kockler* (C-261/90, Rink. p. I-2149, 32 punktas) ir 1998 m. lapkričio 17 d. Sprendimas *Van Uden* (C-391/95, Rink. p. I-7091, 33 punktas).

48. Nagrinėjama atveju nutartis skirti civilinę baudą buvo priimta „pagrindinėje“ byloje, kurioje buvo siekiama laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kad būtų laikinai užtikrintas intelektualinės nuosavybės teisės, t. y. akivaizdžiai civilinio pobūdžio teisės, laikymasis. Nutartis skirti civilinę baudą negalėjo būti priimta nepriėmus pagrindinės nutarties, todėl pirmoji antrosios atžvilgiu yra papildoma ir galima tik šiai esant. Pagrindinės nutarties civilinis pobūdis nulemia nutarties skirti civilinę baudą civilinį pobūdį. Taigi, kaip teigia Vokietijos vyriausybė, siekiant atsakyti į pirmąjį klausimą pakaktų patikrinti, ar pagrindinė nutartis gali būti pripažįstama ir vykdoma pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnį. Kadangi taip iš tikrųjų yra, nutartis skirti civilinę baudą taip pat patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką.

49. Šis pasiūlymas yra patrauklus, nes jo privalumai yra paprastumas ir veiksmingumas. Tačiau jis turi būti iškart atmestas, nes taikyti papildomo elemento kriterijų trukdo ypač svarbus dalykas nagrinėjamoje byloje. Iš esmės civilinė bauda, kaip buvo nurodyta, – tai nurodymo priminimas, kaip tai suprantama pagal Vokietijos teisę, bet jo forma gali būti skirtinga, nes Vokietijos teismas taip pat gali skirti laisvės atėmimą. Todėl galiausiai pasiūlytas samprotavimas galėtų reikšti, kad laisvės atėmimas patenka į Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio taikymo sritį, jei jis skiriamas pagrindinėje byloje dėl laikinųjų apsaugos priemonių, skirtų siekiant nutraukti civilinio pobūdžio teisės pažeidimą.

Akivaizdu, kad tokia situacija negalima, todėl Teisingumo Teismas, atlikdamas savo vertinimą, turi taikyti kitokį kriterijų.

b) Civilinės baudos poveikis bylos šalių teisiniams santykiams arba ginčo dalykui

i) Teisingumo Teismo praktikoje pateiktos gairės

50. Kadangi specifinis kriterijus, kurį Teisingumo Teismas nustatė laikinosioms apsaugos priemonėms, šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą atveju visiškai nepadeda, reikia remtis bendromis gairėmis, kurios buvo pateiktos teismo praktikoje dėl Briuselio konvencijos 1 straipsnio.

51. Iš šios nusistovėjusios teismo praktikos matyti, jog „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoka turi būti aiškinama atsižvelgiant į tai, kad „tam tikros teismo sprendimų kategorijos neturi patekti į konvencijos taikymo sritį dėl tam tikrų aplinkybių, apibūdinančių bylos

šalių teisinius santykius arba ginčo dalyką¹⁹. Šie du kriterijai – šalių teisinių santykių pobūdis arba ginčo dalykas – iki šiol buvo naudojami atskirti, viena vertus, ginčus, priskirtinus civilinėms ir komercinėms byloms dėl to, kad jie susiję su privatinės teisės teisiniu santykiu, nuo, kita vertus, ginčų, kylančių iš viešosios teisės reglamentuojamo santykio.

52. Dėl pirmojo kriterijaus Teisingumo Teismas yra nurodęs „nustatyti bylos šalių teisinį santykį ir iširti pareikšto ieškinio pagrindą ir įvykdymo sąlygas“²⁰. Taigi jis nusprendė, kad bylos šalių teisinis santykis yra privatinės teisės santykis, jei jo šalys yra du privatūs asmenys ir jei ieškinį pareiškusi šalis tai padarė pasinaudodama teisine galimybe, atsiradusia įvykus privatinės teisės nuostatoje numatytam teisėtam reikalavimo perėjimui, o šis ieškinyš nėra susijęs su kokių nors įgaliojimų, kurių neapima privačių asmenų santykiams taikomos taisyklės, įgyvendinimu²¹. Taip pat buvo nuspręsta dėl ieškinio, pareikšto ne

dėl elgesio arba procedūrų, iš kurių galima spręsti, kad viena iš ginčo šalių turi viešosios valdžios galias, bet dėl privačių asmenų veiksmų²².

53. Be to, tai, kad viena iš bylos šalių yra viešosios teisės reglamentuojamas asmuo, savaime nereiškia, kad bylai netaikytinas Reglamentas Nr. 44/2001. Tik tuomet, jei viešosios valdžios institucija, būdama viena iš šalių byloje su privačiu asmeniu, veikia įgyvendindama viešosios valdžios galias, byla nepateks į šio reglamento taikymo sritį²³. Iš esmės, „kai viena iš ginčo šalių turi viešosios valdžios galias atlikdama funkcijas [naudojasi viešosios valdžios galiomis dėl to, kad ji naudojasi galiomis], kurių neapima santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie civilinių ir komercinių bylų Reglamento <...> Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalies prasme“²⁴.

54. Dėl antrojo kriterijaus, imamo atskirai, pažymėtina, kad jis buvo gerokai mažiau nagrinėtas Teisingumo Teismo praktikoje. Tik vieną kartą, prieštaraudamas ankstesnei teismo praktikai, 1991 m. priištame sprendime jis nurodė, kad, „siekiant nustatyti, ar ginčas

19 — Minėtas Sprendimas *LTU* (4 punktas), 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimas *Baten* (C-271/00, Rink. p. I-10489, 29 punktas), 2003 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Préservatrice foncière TIARD* (C-266/01, Rink. p. I-4867, 21 punktas) ir minėtas Sprendimas *Lechouritou ir kt.* (30 punktas).

20 — 2004 m. vasario 5 d. Sprendimas *Frahuil* (C-265/02, Rink. p. I-1543, 20 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

21 — Ten pat (21 punktas).

22 — 2009 m. balandžio 28 d. Sprendimas *Apostolides* (C-420/07, Rink. p. I-3571, 45 punktas).

23 — Minėti sprendimai *LTU* (4 punktas), *Rüffer* (8 punktas), *Sonntag* (20 punktas), *Baten* (30 punktas), *Préservatrice foncière* (22 punktas), *Lechouritou ir kt.* (31 punktas) ir *Apostolides* (43 punktas).

24 — Minėti sprendimai *Lechouritou ir kt.* (33 punktas ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Apostolides* (44 punktas). Teisingumo Teismo praktika šiuo klausimu yra nuosekliai išnagrinėta generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvadoje, pateiktoje minėtoje byloje *Lechouritou ir kt.*, būtent šios išvados 37 ir kituose punktuose.

patenka į [šios] konvencijos taikymo sritį, reikia atsižvelgti *tik* į šio ginčo dalyką²⁵. Šis sprendimas nuo to laiko nebuvo patvirtintas ir Teisingumo Teismas vėliau teigė tik tai, kad „jei dėl savo dalyko ginčas nepatenka į konvencijos taikymo sritį, tai, kad yra išankstinis klausimas, dėl kurio teismas turi priimti sprendimą, kad išspręstų šį ginčą, negali, kad ir koks būtų šio klausimo turinys, pagrįsti konvencijos taikymo“²⁶. Vėliau Teisingumo Teismas pakartojo savo nusistovėjusį samprotavimą, kuris grindžiamas tiek šalių teisiniu santykiu, tiek ginčo dalyku²⁷.

vertinamas atskirai, kad šalys pagrindiniame procese ir procese, kuriame buvo skirta civilinė bauda, sutampa, be to, tik *Bayer* turi teisę pradėti su šia bauda susijusį procesą. Vokietijos vyriausybė savo ruožtu mano, kad teisė, kuria remiamasi šiame procese, – tai teisė, kad *Bayer* intelektinė nuosavybė būtų gerbiama, ir nemano, kad jos šaltinis būtų vien viešosios valdžios įgyvendinimo aktas. Vykstant procesui, kuris pasibaigia civilinės baudos skyrimu, Vokietijos valstybė tik padeda kreditoriui priversti laikytis jo teisės, o bauda tik sustiprina nurodymą nutraukti pažeidimą. Todėl pagrindinėje nutartyje nurodyta materialinė teisė turi nulemti ginčo pobūdį.

55. Taigi, atsižvelgiant būtent į šias aplinkybes, reikia patikrinti, įvertinus šalių teisinio santykio pobūdį ir ginčo dalyką, ar procese, kuriame buvo priimta nutartis skirti baudą, kaip nors buvo įgyvendinamos viešosios valdžios galios.

57. Negaliu pritarti šiam vertinimui.

ii) Taikymas nagrinėjamoje byloje

56. Komisija iš esmės nurodė, kad sprendimas skirti civilinę baudą negali būti

58. Civilinė bauda, kaip ji reglamentuojama ir įgyvendinama pagal Vokietijos teisę, kartu turi civilinio pobūdžio elementų, kylančių iš privatinės teisės, ir viešosios teisės elementų. Esant tokiai įvairiarūšių elementų struktūrai, norint atsakyti į pateiktą klausimą reikia pasverti kiekvieną iš šių elementų.

59. Tiesa, civilinė bauda buvo skirta tuo pagrindu, kad *Realchemie* nevykdė pagrindine nutartimi jai nustatytų įpareigojimų. Aišku, kad jei *Realchemie* šiuos įpareigojimus vykdė, tai padėtų laikinai apsaugoti intelektinės

25 — 1991 m. liepos 25 d. Sprendimas *Rich* (C-190/89), Rink. p. I-3855, 26 punktas). Kursyvu pažymėta mano.

26 — 1994 m. sausio 20 d. Sprendimas *Owens Bank* (C-129/92), Rink. p. I-117, 34 punktas).

27 — Žr. 19 išnašoje minėtą teismo praktiką.

nuosavybės teisę, priklausančią *Bayer*, kuri, be to, yra vienintelė šalis, galinti reikalauti, kad Vokietijos teismas skirtų civilinę baudą.

pateikė argumentą, kad jei prevencinis aspektas turėtų būti laikomas svarbesniu, civilinė bauda patektų į civilinių ir komercinių bylų sąvoką.

60. Tačiau negalima nekreipti dėmesio į tai, kad, atsižvelgiant į civilinės baudos paskirtį ir tikslą, jos tikrąjį gavėją ir išieškojimo sąlygas, elementai, susiję su viešąja teise, yra lemiami ir pagrindžia teiginį, kad civilinė bauda neturėtų patekti į civilinių ir komercinių bylų sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 straipsnį.

61. Dėl civilinės baudos paskirties ir ja siekiamo tikslo, manau, nepakaktų padaryti išvados, kad bauda nėra siekiama kitų tikslų, kaip tik veiksmingos *Bayer* teisės, pripažintos pagrindine nutartimi, apsaugos. Akivaizdu, kad situacija nėra tokia aiški.

62. Civilinė bauda – tai prievartos priemonė, kuri natūraliai turi represinį aspektą. Suinteresuotosios šalys ilgai svarstė, ar civilinė bauda yra prevencinio, ar represinio pobūdžio, ir

63. Manau, reikia skirti du laikotarpius: prevencinis aspektas galioja visu laikotarpiu nuo pagrindinės nutarties, kurioje įspėjama apie gresiančią bausmę, priėmimo iki proceso, kuris turi pasibaigti baudos skyrimu, pradžios. Per šį laikotarpį pralaimėjusioji šalis – *Realchemie* – puikiai žino, kas jai gresia, jei nevykdys pagrindinėje nutartyje nustatytų įpareigojimų. Vien įspėjimo apie gresiančią bausmę pakanka, kad skolininkas būtų atgrasytas nuo priimto nurodymo nesilaikymo. Tačiau, kai minėtas skolininkas pažeidžia pagrindinę nutartį, aišku, kad civilinės baudos skyrimas iš esmės yra represinio pobūdžio. Pirma, civilinės baudos paskirtis ar tikslas nėra atlyginti *Bayer* patirtą žalą arba atlyginti nuostolius dėl jos intelektualinės nuosavybės teisės pažeidimo, kurį *Realchemie* ir toliau daro, nepaisydama pagrindinėje nutartyje esančių nurodymų. Antra, baudžiama ne už tai, kad *Realchemie* ir toliau tariamai²⁸ pažeidžia *Bayer* teisę. Atvirkščiai, Vokietijos teismas, skirdamas civilinę baudą, baudžia už teisminės valdžios institucijų nurodymo, šiuo atveju – vykdyti pagrindinėje nutartyje nustatytus įpareigojimus, pažeidimą. Taigi proceso,

28 — Nereikia pamiršti, kad pagrindinė nutartis – tai tik laikinoji apsaugos priemonė, kuria priimamas laikinas sprendimas dėl tariamo – bet dar visiškai nepatvirtinto – intelektualinės nuosavybės teisės pažeidimo, kurį padarė *Realchemie*.

kuris pasibaigia civilinės baudos skyrimu, dalykas – būtent sankcija plačiaja prasme už tyčinį teismo draudimo pažeidimą. Todėl nebegalima teigti, kad pagrindinis kriterijus turi būti pagrindinėje nutartyje nagrinėjamos materialinės teisės kriterijus, nes jis neturi jokio poveikio civilinės baudos skyrimui: reikšmę turi tik tai, kad buvo pažeistas teisminės valdžios institucijos nurodymas atlikti tam tikrą veiksmą arba jo neatlikti. Taigi privatusis interesas išnyksta viešojo intereso – kad būtų laikomasi teismo sprendimų – naudai.

baudą. Vis dėlto ši teisė tik parodo iš esmės mišrų civilinės baudos pobūdį ir neturi būti laikoma lemiamu elementu.

64. Todėl nemanau, kad būtų galima teigti, jog bylos šalių teisinių santykių pobūdis vyksiant procesui, kuris pasibaigė baudos skyrimu, nepasikeitė, palyginti su pagrindiniu procesu, kuris pasibaigė pagrindinės nutarties priėmimu. Aišku, kad paprašyti skirti šią baudą turi *Bayer*. Tiesa, jog ši sankcija gali būti skirta, tik jei *Bayer* interesas, kad būtų vykdoma pagrindinė nutartis, sutampa su valstybės interesu, kad būtų vykdomi jos teismo sprendimai. Pagal Vokietijos teisės aktus, pagrindinę bylą laimėjusi šalis taip gali padėti įgyvendinti viešąjį interesą, pradėdama procesą dėl baudos skyrimo, bet tai yra tik teisė, ir teismas negali pats pradėti proceso, kad paskirtų civilinę

65. Iš esmės, paprašiusi skirti civilinę baudą, *Bayer* nebeturi procese jokio vaidmens, ji nedaro jam jokios įtakos. Iš pradžių pagrindiniame procese kaip bylos šalys dalyvauja *Realchemie* ir *Bayer*, o procese, kuris pasibaigia baudos skyrimu, – tik *Realchemie* ir teismas, t. y. teismo sprendimą pažeidęs asmuo ir šį sprendimą priėmęs teismas. Byloje akivaizdžiai pereinama iš griežtai privatinės teisės santykio – pagrindinio ginčo tarp *Realchemie* ir *Bayer* sprendimo – į santykį, kuriam neabejotinai būdingi viešosios teisės elementai – sankcija už teismo sprendimo nevykdymą.

66. Šį vertinimą patvirtina tai, kad *Bayer* civilinės baudos, kuri turi būti sumokėta į teismo kasą viešosios valdžios naudai, negauna. Civilinės baudos išieškojimas visiškai priklauso nuo teisminių valdžios institucijų, procesą pradėjusiai šaliai visiškai nedalyvaujant. Šios aplinkybės įrodo, kad taikant civilinę baudą siekiama įgyvendinti valstybės teisę bausti už veiksmus arba neveikimą, prieštaraujančius pateiktiems nurodymams, o ne *Bayer* teisę į

tai, kad būtų laikomasi jos intelektinės nuosavybės teisės.

arba bet kokiai kitai asmeniškai nukentėjusiai šaliai, patenka į konvencijos taikymo sritį“.

67. Neteigiū, kad civilinė bauda visiškai pri-lygintina baudžiamojo pobūdžio sprendimui, ir manau, kad P. Schlosser ataskaitoje²⁹ pateiktos nuorodos, siekiant aiškiai nustatyti civilinės ir baudžiamosios teisės skirtumą, gali mums padėti išsiaiškinti, kokio požiūrio turi būti laikomasi tokiu nevienareikšmiu atveju. Ataskaitos 29 punkte nurodyta, kad „visų rūšių baudžiamieji procesai arba sprendimai nepatenka į konvencijos taikymo sritį. Tai galioja ne tik kriminaliniam procesui *stricto sensu*: kiti represiniai procesai, taikytini pažeidus nurodymus ir draudimus, susijusius su viešuoju interesu, taip pat nepatenka į civilinės teisės sritį. Tam tikrais atvejais gali pasirodyti gana sunku kvalifikuoti privataus pobūdžio bausmes, kurių įvairios formos pasitaiko daugelyje teisės sistemų <...>. Atsižvelgiant į tai, kad daugelyje teisės sistemų privatiems pareiškėjams taip pat yra leidžiama įstoti į viešąjį baudžiamąjį procesą, asmenų, pradėjusių procesą, pobūdis negali būti naudojamas kaip atskyrimo kriterijus. Esminis dalykas – ar sankcija yra skiriama asmeniškai privataus pareiškėjo arba bet kokio kito privataus asmens naudai. Dėl šios priežasties Danijos darbo teismų priimti sprendimai, kuriais nurodoma sumokėti baudą pareiškėjui

68. P. Schlosser ataskaita, taikoma šioje byloje, patvirtina pradinį mano požiūrį. Tai yra represinio pobūdžio procesas, taikomas pažeidus teismo nurodymą. Asmens, pradėjusio procesą, kriterijus laikytinas antraeilium, nes esminis elementas – žinoti, kieno naudai skiriama sankcija ir ar bauda sumokama pareiškėjui, privačiam asmeniui. Šiuo atveju teisė pradėti procesą priklauso *Bayer*, bet negali būti teigiama, kad sankcija skiriama jos naudai, nes bauda nėra sumokama jai. Taigi nėra tenkinamos visos sąlygos, kad būtų laikoma, jog civilinė bauda patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką ir atitinkamai – į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį.

c) Lyginamasis civilinės baudos ir periodinės baudos, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 49 straipsnį, vertinimas

69. Suinteresuotosios šalys taip pat nesutaria dėl klausimo, ar civilinė bauda gali būti laikoma periodine bauda, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 49 straipsnį. Vokietijos vyriausybė, be kita ko, mano, kad analogija visiškai galima, nes pagal Vokietijos

29 — Minėta 11 išnašoje.

teisę periodinė bauda ir civilinė bauda visiškai nesiskiria – jos turi būti sumokėtos valstybei, o pačiame šio reglamento tekste nedaroma skirtumo pagal tai, ar periodinė bauda mokama valstybei, ar privačiam asmeniui.

70. Vis dėlto konstatuotina, kad minėto reglamento 49 straipsnyje įtvirtinta kitokia nei vokiška periodinės baudos sąvoka. Bet kuriuo atveju taip nurodyta P. Schlosser ataskaitos 213 punkte, kuriame periodinė bauda paminėta kaip „įpareigojimas atsakovui atlikti tam tikrą veiksmą ir kartu sumokėti pareiškėjui tam tikrą sumą, jei neįvykdomas įpareigojimas. <...> Tačiau konvencijoje nereglamentuojamas klausimas, ar tokio vykdymo gali būti imamasi tuo atveju, kai delspinigiai, nustatyti [periodinė bauda, nustatyta] už teismo sprendimo nevykdymą, turi būti sumokėti [sumokėta] ne bylos šaliai, kuri prašo vykdyti teismo sprendimą, o valstybės naudai.“ Taigi, net jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad civilinė bauda prilygintina periodinei baudai, – dėl ko aš abejoju, – tokia išvada neleistų išspręsti klausimo vadovaujantis vien reglamento 49 punktu, nes pagal P. Schlosser ataskaitą Europos Sąjungos teisės aktų leidėjas neketino šios priemonės taikyti situacijoms, kai teismo sprendimo nevykdymo atveju periodinė arba jai prilygintina bauda sumokama valstybės naudai.

71. Be to, F. Pocar ataskaitoje³⁰ patikslinama, jog tai, kad periodinė bauda mokama valstybei už teismo sprendimo pažeidimą, buvo nepriskirta prie priemonių, patenkančių į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, ne dėl to, kad buvo nežinoma apie tokio mechanizmo buvimą, – atvirkščiai, tai rodo teksto rengėjų valią. Dėl Reglamento Nr. 44/2001 49 straipsnio šioje ataskaitoje pažymima, jog „pastebėta, kad iš šios nuostatos neaišku, ar ji taikoma finansinėms baudoms, skiriamoms už teismo įsakymo nevykdymą, kurios atitenka ne kreditoriui, o valstybei“³¹. Toliau pažymima, jog „peržiūros metu buvo pasiūlyta, kad šią formuluotę galima atitinkamai naudingai patikslinti. Tačiau *ad hoc* darbo grupė pagedavo nekeisti formuluotės ir konkrečiai įtraukti baudos mokėjimus valstybei [nekeisti formuluotės taip, kad į ją konkrečiai patektų valstybei mokamos periodinės baudos], nes teismo sprendimas valstybės naudai gali būti baudžiamąjį pobūdžio, tad šios nuostatos pakeitimu į civilinėms ir komercinėms byloms skirtą konvenciją galėtų būti įtrauktas baudžiamasis aspektas. Taigi, galima svarstyti šią nuostatą taikyti baudos mokėjimams valstybei tik tuo atveju, jei šie mokėjimai yra grynai [vien] civilinio pobūdžio, ir tik su sąlyga, kad jų vykdymo reikalauja privati šalis sprendimo paskelbimo vykdytinu proceso metu, nepaisant to, kad mokėjimai turi būti vykdomi

30 — Minėta 11 išnašoje.

31 — Minėtos ataskaitos 167 punktas.

valstybei.“ Tačiau, kaip įrodžiau, visiškai nematyti, kad bauda pagal ZPO 890 straipsnį būtų civilinio pobūdžio.

4. Išvados

72. Dėl šios civilinės baudos dar pažymėtina, kad periodine bauda, kaip tai suprantama pagal reglamentą, – kurią reikia skirti nuo vokiškos sąvokos, – siekiama priversti atsakovą nutraukti pareiškėjo teisės pažeidimą. Civilinė bauda skiriama nustatant fiksuotą sumą, o periodinės baudos esmė – „tam tikros pinigų sumos mokėjimas už kiekvieną vėlavimo dieną siekiant priversti skolininką vykdyti jam nustatytus įpareigojimus“³². Visų pirma skolininkas turi galimybę išvengti periodinės baudos mokėjimo, jei įvykdo nustatytus įpareigojimus. Paskyrus civilinę baudą skolininko elgesys neturi jokio poveikio: skirta civilinė bauda turi būti sumokėta, nesvarbu, kad skolininkas galiausiai įvykdys jam nustatytus įpareigojimus. Tai yra pagrindinis elementas, kuris, atsižvelgiant ir į P. Schlosser ataskaitoje pateiktas pastabas, turėtų mus įtikinti, kad į pateiktą klausimą negali būti atsakyta remiantis Reglamento Nr. 44/2001 49 straipsniu.

73. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau į pirmąjį klausimą atsakyti taip, kad sprendimas, kuriuo skolininkui, kuriam ankstesniame teismo sprendime nustatytas įpareigojimas, skiriama, jei jis neįvykdo to sprendimo ir jei kita bylos šalis prašo, sumokėti į teismo kasą vadinamąją „civilinę baudą“ ZPO 890 straipsnyje numatytais sąlygomis, nepatenka į „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnį.

74. Jei Teisingumo Teismas nuspręstų kitaip, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia tik dėl Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio taikymo ribų, man atrodo būtina, kad jis šiam teismui primintų, jog nepakanka, kad teismo sprendimas patektų į civilinių ir komercinių bylų sąvoką siekiant jo pripažinimo ir vykdymo valstybėje, kurioje prašoma tai padaryti. Atvirkščiai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas dar turi įsitikinti, kad teismo sprendimas, kurį prašoma paskelbti vykdytinu, buvo priimtas kilmės valstybėje laikantis teisės į gynybą, kad tai yra vykdomasis dokumentas ir kad šalis, prašanti jį pripažinti ir vykdyti valstybėje, kurioje kreipiamasi, iš tikrųjų yra „suinteresuotoji šalis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 38 straipsnį.

32 — Minėta J. Jenard ataskaita (p. 54).

75. Dėl šių trijų punktų tik priminsiu bylos aplinkybes, į kurias ypač turėtų būti atkreiptas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo dėmesys.

76. Dėl teisės į gynybą laikymosi Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad „visomis konvencijos nuostatomis <...> išreiškiamas siekis, kad, atsižvelgiant į jos tikslus, procesai, kurie užbaigiami teismo sprendimų priėmimu, vyktų laikantis teisės į gynybą“³³. Šiuo atžvilgiu savo rašytinėse pastabose *Realchemie* teigia, kad pagrindinė nutartis buvo priimta be žodinės proceso dalies ir prieš tai ji nebuvo gavusi šaukimo. Be to, ji apie nutartį skirti civilinę baudą sužinojo tik ją jau priėmus. Tačiau pagal ZPO 891 straipsnį³⁴, kaip paaikškino Vokietijos vyriausybė, reikalaujama, kad skolininkas būtų prieš tai išklaustas, jei teisėjas, pareiškėjui paprašius, ketina skirti civilinę baudą pagal ZPO 890 straipsnį.

77. Dėl nutarties skirti civilinę baudą vykdytinumo *Realchemie* teigia, kad pati nutartis nėra vykdomasis dokumentas ir tik išlaidų sąskaita yra tokio statuso, be kita ko, dėl to,

kad joje, kitaip nei minėtoje nutartyje, yra nurodytas kreditorius – viešosios valdžios institucija. Vokietijos vyriausybė, per posėdį pateikus atitinkamų klausimų, nesugebėjo Teisingumo Teismui pateikti išaiškinimo. Taigi pakanka priminti, jog Reglamento Nr. 44/2001 38 straipsnyje šiuo atžvilgiu numatyta, kad tik valstybėje narėje priimti sprendimai, kurie vykdytini šioje valstybėje, gali būti vykdomi kitoje valstybėje narėje joje paskelbus juos vykdytinais³⁵ ir kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar ginčijama nutartis yra vykdomojo pobūdžio.

78. Galiausiai, net darant prielaidą, kad nutartis skirti baudą kilmės valstybėje iš tikrųjų yra vykdomojo dokumento pobūdžio, dar reikia atsakyti į klausimą, ar *Bayer* gali prašyti jį vykdyti valstybėje, kurioje prašoma jį vykdyti, kitaip tariant, ar ji yra „suinteresuotoji šalis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 38 straipsnį. Pažymėtina, kad Vokietijos teisės aktuose, atrodo, aiškiai numatyta, kad teismo, priėmusio nutartį, pirminkas yra vienintelė šios nutarties vykdymo instancija. Skaitant bylos medžiagą, neišku, ar *Bayer* turi teisę Vokietijoje siekti šios

33 — 1995 m. liepos 13 d. Sprendimas *Hengst Import* (C-474/93, Rink. p. I-2113, 16 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

34 — Žr. šios išvados 18 punktą.

35 — J. Jenard ataskaitoje nurodyta, kad šis vykdomasis pobūdis yra „dokumento, kurį prašoma vykdyti, statusas pagal sprendimo priėmimo valstybės teisę ir <...> nėra priežasties kitoje valstybėje užsienio sprendimui pripažinti teisiu, kurių neturima kilmės valstybėje“ (p. 48). Taip pat žr. 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Coursier* (C-267/97, Rink. p. I-2543, 23 punktas) ir minėtą Sprendimą *Apostolides* (66 punktas), kuriame šiuo klausimu cituojama J. Jenard ataskaita.

nutarties vykdymo teisminės valdžios institucijos vardu. Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nepamiršti J. Jenard ataskaitoje pateiktų nuorodų, jog „žodžiai „suinteresuotos šalies prašymu“ reiškia, kad teisę prašyti paskelbti teismo sprendimą vykdytinu turi bet koks asmuo, galintis remtis sprendimu kilmės valstybėje“³⁶.

79. Atsižvelgiant į bylos medžiagoje esančius neaiškumus ir netikslumus, kurie paaiškinami tuo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė užduodamas klausimą didžiausią dėmesį skirti Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsniui, Teisingumo Teismas negali pateikti galutinio atsakymo, o turi atkreipti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo dėmesį į šias tris aplinkybes, jei jis, kitaip nei siūlau, nuspręstų, kad ginčijama nutartis visiškai patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnį.

B — *Dėl antrojo klausimo*

80. Savo priešpriešiniame kasaciniame skunde *Bayer* prašo atmesti *Realchemie* kasacinį skundą ir priteisti iš šios „tikrąsias“ bylinėjimosi išlaidas pagal Direktyvos

2004/48 14 straipsnį kartu su Nyderlandų civilinio proceso kodekso 1019h straipsniu, kuriuo minėtas direktyvos straipsnis perkeltas į Nyderlandų teisės sistemą. Šiame 1019h straipsnyje numatytos didesnės bylinėjimosi išlaidos, nei paprastai priteisiamos bylose, patenkančiose į Direktyvos 2004/48 taikymo sritį³⁷.

81. Savo antruoju Teisingumo Teismui pateiktu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Nyderlanduose pradėto teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu proceso, per kurį prašoma pripažinti ir vykdyti šešias nutartis, priimtas Vokietijoje byloje, kurioje siekiama priversti nepažeisti intelektinės nuosavybės teisės, išlaidoms taikytinas Direktyvos 2004/48 14 straipsnis, kuriuo valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad laimėjusios šalies bylinėjimosi išlaidas paprastai padengtų pralaimėjusi šalis. Taigi reikia nustatyti, ar toks teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesas patenka į Direktyvos 2004/48 taikymo sritį.

82. Gerokai anksčiau, nei buvo priimta Direktyva 2004/48, Bendrija sudarė Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų,

36 — Minėta J. Jenard ataskaita (p. 49).

37 — Pažymėtina, kad bylos medžiagoje nėra jokios informacijos apie tikslią šios Nyderlandų teisės nuostatos formuluotę ir atitinkamai dėl skirtumo priteisiant įprastas bylinėjimosi išlaidas ir priteisiant bylinėjimosi išlaidas pagal 1019h straipsnį.

susijusių su prekyba³⁸, kurios 41 straipsnyje numatyta, jog „valstybės narės užtikrina, kad intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo tvarka <...> būtų apibrėžta jų įstatymuose taip, kad būtų leidžiama imtis efektyvių veiksmų prieš kiekvieną <...> intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo veiksma <...>“. Siekiant padidinti intelektinės nuosavybės teisių apsaugos veiksmingumą, šios sutarties 45 straipsnyje įtvirtintas principas, pagal kurį teisminės valdžios institucijos turi teisę įpareigoti pažeidėją pažeistos intelektinės nuosavybės teisės turėtojui atlyginti teismo išlaidas plačiąja prasme.

valstybių narių susilpnina šios teisės turinį⁴¹, šia direktyva, derinant šios srities teisės aktus, siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi intelektinės nuosavybės teisių turėtojo teisių, ir nustatomos priemonės, procedūros ir gynybos būdai, būtini šiam tikslui pasiekti⁴². Pagal šios direktyvos 2 straipsnį „<...> priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi <...> visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams, numatytiems Bendrijos ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose“. Tik tuomet, kai šios priemonės, procedūros ir gynybos būdai būtini siekiant priversti laikytis intelektinės nuosavybės teisės, direktyvoje numatyta, jog „valstybės narės užtikrina, kad laimėjusios šalies patirtas pagrįstas ir proporcingas teismo ir kitas išlaidas paprastai padengtų pralaimėjusioji šalis“⁴³.

83. Direktyva 2004/48, kaip primenama jos 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse, atitinka minėtus Bendrijos prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus. Pripažindamas, jog intelektinės nuosavybės apsauga svarbi naujovių ir kūrybingumo skatinimui, taip pat užimtumo plėtrai bei konkurencijos tobulinimui³⁹, Europos Sąjungos teisės aktų leidėjas konstatavo būtinybę, kad „materialinė intelektinės nuosavybės teisė <...> būtų veiksmingai taikoma Bendrijoje“⁴⁰. Kadangi skirtumai tarp

84. Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslas – suteikti didesnę apsaugą intelektinės nuosavybės teisės turėtojams, todėl galima teigti, kad Vokietijoje kilusio *Bayer* ir *Realchemie* ginčo dalykas – intelektinės nuosavybės

38 — Ši sutartis sudaro Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties, 1994 m. balandžio 15 d. pasirašytos Marakeše ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., t. 21., p. 80), IC priedą.

39 — Žr. Direktyvos 2004/48 1 ir 2 konstatuojamąsias dalis.

40 — Žr. Direktyvos 2004/48 3 konstatuojamąją dalį.

41 — Žr. Direktyvos 2004/48 7–9 konstatuojamąsias dalis.

42 — Direktyvos 2004/48 1 straipsnis.

43 — Žr. Direktyvos 2004/48 14 straipsnis.

teisės apsauga, o teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesas, kurį *Bayer* pradėjo Nyderlanduose, yra šio ginčo tęsinys, todėl jis taip pat gali būti laikomas susijusiu su intelektinės nuosavybės teisės pažeidimu pagal Direktyvą 2004/48, kurią *Bayer* siekia nutraukti prašydama paskelbti vykdytinais Vokietijoje priimtus teismo sprendimus. Taigi, tai yra procesas, patenkantis į šios direktyvos taikymo sritį, ir atitinkamai jam turi būti taikomas 14 straipsnis.

85. Toks požiūris manęs neįtikina dėl trijų svarbių priežasčių.

86. Pirma, nemanau, kad galima teigti, jog teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu proceso tikslas, iš esmės kalbant, yra kokios nors materialinės teisės apsauga. Atvirkščiai, juo siekiama patikrinti, ar objektyviai tenkinamos sąlygos, būtinos atitinkamam teismo sprendimui pripažinti ir vykdyti valstybėje, kurioje prašoma tai padaryti. Tai yra išankstinis etapas prieš vykdymo etapą, kurio tikslas

iš tikrųjų – toliau teikti atitinkamos teisės apsaugą, pradėtą kilmės valstybėje narėje.

87. Antra, Direktyvos 2004/48 14 straipsnis visiškai pateisinamas ypatingu ginčo, susijusio su intelektinės nuosavybės teisėmis, pobūdžiu. Komisija savo rašytinėse pastabose nurodė, – ir, manau, teisingai, – jog šiuo 14 straipsniu siekiama, kad proceso išlaidos, potencialiai didelės, neatgrasytų intelektinės nuosavybės teisių turėtojų nuo ieškinio teisme pareiškimo. Kad intelektinės nuosavybės teisės būtų veiksmingos, natūraliai reikia, kad jos būtų saugomos teismo. Nustatant priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus šiam tikslui pasiekti, ir įtvirtinant principą, kad bylinėjimosi išlaidas paprastai turi padengti pralaimėjusioji šalis, Direktyva 2004/48 nustatomos sąlygos, palankios tam, kad suinteresuotosios šalys, kurios gali šiomis sąlygomis remtis, pradėtų teismo procesą. Todėl 14 straipsnio buvimą pagrindžia tai, kad intelektinės nuosavybės srityje procedūros ir įrodinėjimas yra ypatingi, o tyrimo ar ekspertizės išlaidos gali būti labai didelės⁴⁴. Tačiau išlaidų, patirtų per teismo sprendimo

44 – Kaip tai priminė Komisija, išdėstydamą savo motyvus: žr. 2003 m. sausio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių ir procedūrų, kuriomis siekiama užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių laikymąsi, pasiūlymą (COM(2003) 46 galutinis), (p. 9).

paskelbimo vykdytinu procesą, suma negali būti prilyginama išlaidoms, patirtoms per procesą, kuriuo siekiama konstatuoti intelektinės nuosavybės teisės pažeidimą, ir man neatrodo, kad ši suma galėtų atgrasyti nukentėjusiąją šalį nuo tokio proceso pradėjimo⁴⁵. Nėra pagrindo pripažinti, kad teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesai, kurių dalykas – kitoje valstybėje narėje priimti sprendimai, susiję su intelektinės nuosavybės teise, turi kokių nors ypatumų.

išlaidų priteisimą teismo sprendimo pripažinimo vykdytinu procese.

88. Trečia, šį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2004/48 11 konstatuojamojoje dalyje esantis patikslinimas, kad ja „nesiekama sukurti suderintų teismų bendradarbiavimo, jurisdikcijos, sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklių ar nagrinėti taikytiną teisę. Yra Bendrijos dokumentai, kurie bendrais principais reglamentuoja tokius klausimus ir iš esmės yra vienodai taikomi ir intelektinei nuosavybei.“ Jei šia direktyva nesiekama nustatyti suderintų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklių, nemanau, kad *a fortiori* jos tikslas būtų įtvirtinti bendrą taisyklę, reglamentuojančią bylinėjimosi

89. Ši 11 konstatuojamoji dalis reiškia, kad direktyva turi būti taikoma nepažeidžiant Reglamento Nr. 44/2001. Pagal Reglamentą Nr. 44/2001 šis vertinimas turi apsiriboti klausimu, ar teismo sprendimas patenka į civilinių ir komercinių bylų sąvoką. Jei būtų laikoma, kad kai pažeidžiama intelektinės nuosavybės teisė, pagal direktyvos 14 straipsnį turi būti skirtingai nustatomos bylinėjimosi išlaidos, tai reikštų, kad vienaip ar kitaip turi būti atliekamas šio sprendimo nagrinėjimas iš esmės, viršijantis įprastą patikrinimą, reikalaujamą pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnį. Būtinybei supaprastinti ir pagreitinti teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procesą, įtvirtintą Reglamente Nr. 44/2001⁴⁶, taip pat iškiltų pavojus, kuris neturi konkretaus pateisinimo.

90. Dėl visų šių priežasčių manau, jog Direktyvos 2004/48 14 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad jis netaikytinas teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procese, kuriuo siekiama, kad būtų pripažinti ir vykdomi sprendimai, susiję su intelektinės nuosavybės teisės pažeidimu.

45 — Be to, norėčiau pažymėti, kad pagrindinėje byloje iš *Realchemie* buvo priteistos bylinėjimosi išlaidos teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procese, bet *Bayer* nori, kad būtų priteistos didesnės bylinėjimosi išlaidos.

46 — Minėtas Sprendimas *Draka NK Cables* ir kt. (26 ir 30 punktai).

V — Išvada

91. Atsižvelgdamas į pateiktus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui į du prejudicinius klausimus, kuriuos pateikė *Hoge Raad der Nederlanden*, atsakyti taip:

- „1. Sprendimas, kuriuo skolininkui, kuriam ankstesniame teismo sprendime nustatytas įpareigojimas, skiriama, jei jis neįvykdo to sprendimo ir kita bylos šalis prašo, sumokėti į teismo kasą vadinamąją „civilinę baudą“ Vokietijos civilinio proceso kodekso (*Zivilprozessordnung*) 890 straipsnyje numatytomis sąlygomis, nepatenka į „civilinių ir komercinių bylų“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnį.

2. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo 14 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikytinas teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu procese, kuriuo siekiama, kad būtų pripažinti ir vykdomi sprendimai, susiję su intelektinės nuosavybės teisės pažeidimu.“